

Käytännön kokemuksia:
Miten Päijät-Hämeessä on
rakennettu
ravitsemusterveyden palveluita

päijät  sote

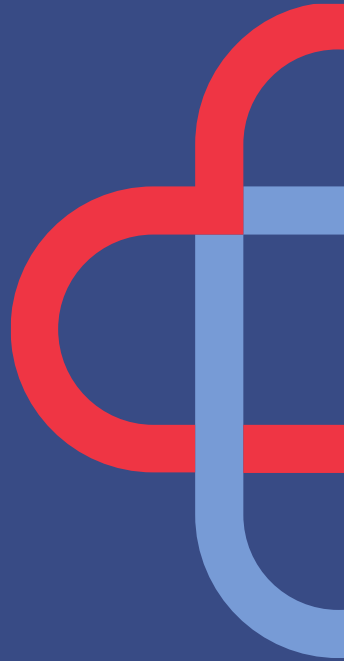
Raisa Valve
Johtava ravitsemusterapeutti
raisa.valve@phhyky.fi

Asioita

- Nykytila
- Miten olemme päässeet nykytilaan?
- Tulevaisuus hyvinvointialueella



Nykytila



Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä numeroin

Toimintaympäristö



Väestön sairastavuus indeksi **107,8**



Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekerroin **107,8**



Alle 15-vuotiaiden osuus **14,4%**



65 vuotta täyttäneiden osuus **26,6 %**

Hyvinvointiyhtymä



12 OMISTAJA-KUNTAA

Toimintatuotot **773 M€**

Toimintakulut **762 M€**
(tilinpäätös 2020)



6345 TYÖN-TEKIJÄÄ

83 % vakinaisia
17 % määräaikaisia

12 % miehiä
88 % naisia



176 PALVELU-PISTETTÄ

11 terveysasemaa
30 hammashoitolaa
1 833 asukasta ikääntyneiden asumispalveluissa
302 500 m2 toimitilaa

päijät  sote

Päijät-Soten palvelut



184 065 asukkaalle sosiaali- ja perusterveydenhuolto

209 891 asukkaalle erikoissairaanhoidon ja ensihoito

Asiakastyytyväisyysindeksi **89**



441 207 avosairaanhoidon käyntiä

2,2 M kotihoitokäyntiä

170 000 kuntoutuksen asiakaskäyntiä

799 063 erikoissairaanhoidon avohoitotapahtumaa

130 756 röntgentutkimusta



1 500 synnytystä

12 000 lastenneuvola-asiakasta

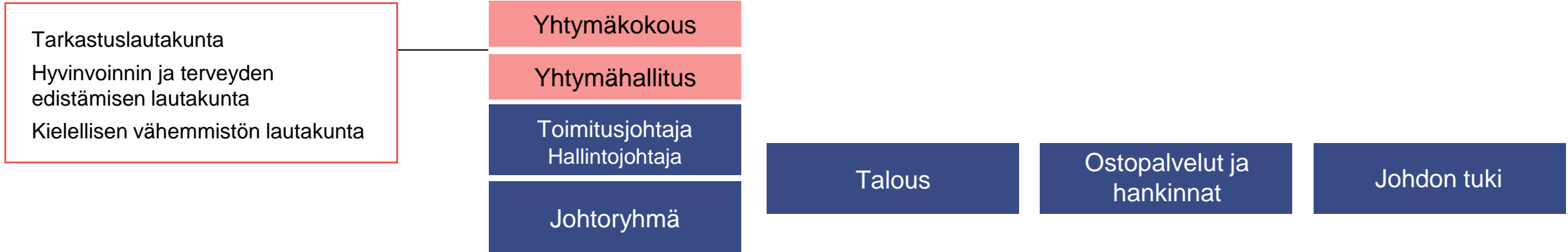
4 600 vammais-palveluiden asiakasta


680 lasten-suojeluasiakasta kodin ulkopuolella




Ympäristöterveydenhuolto **90 000** asukkaalle

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä





Terveys- ja sairaanhoitopalvelut


Akuutti24
Operatiivinen
Medisiininen
Diagnostiset palvelut
Lääkehuolto
Avosairaanhoito
Suun terveydenhuolto


Perhe- ja sosiaalipalvelut


Lapsiperhepalvelut
Työkäisten palvelut
Psykososiaaliset palvelut
Vammaispalvelut


Ikäntyneiden palvelut ja kuntoutus

Asiakasohjaus
Kotiin vietävät palvelut
Asumispalvelut
Geriatrinen osaamiskeskus
Kuntoutus


Yhtymäpalvelut

Asiakasjärjestelmät
Henkilöstö
Toimitila


Ympäristö-terveyskeskus

Ympäristöterveyskeskuksen yhteiset
Terveystuoto
Eläinlääkintähuolto


Sosiaalialan osaamiskeskus Verso -liikelaitos



RAVITSEMUSYKSIKKÖ

1.1.2020 alkaen

päijät  sote

Ravitsemusyksikön monipuoliset palvelut hyvinvointiyhtymälle, kunnille ja maakunnalle

Perus- ja erityistason ravitsemusterapiapalvelut

Yksilö- ja yhteisvastaanotot, osasto- ja kotikäynnit
Ryhmävastaanotot ja ryhmät
Puhelin- ja etävastaanotto ja sähköiset palvelut

Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen

Moniammatilliset yhteistyöverkostot
Täydennyskoulutus
Yhtenäiset materiaalit ammattilaisille ja asiakkaille

Konsultaatio ja etäkonsultaatio ammattilaisille

Neuvolat, varhaiskasvatus, koulut ja koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto
Työterveys ja työttömien terveydenhuolto
Kotihoito, asumispalvelut ja vuodeosastot



Matalan kynnyksen palvelut asukkaille

Yleisötilaisuuudet, tapahtumat ja teemapäivät
Ennaltaehkäisevä yksilö- ja ryhmäohjaus
Chat ja sosiaalinen media

Ravitsemusta tukevien käytäntöjen kehittäminen

Ravitsemustyöryhmiin ja hoitotiimeihin osallistuminen
Ruokapalveluyhteistyö
Projektit ja hankkeet
Ravitsemuksen huomioiminen kuntien ja maakunnan hyvinvointikertomustyössä

Ravitsemusviestintä, tutkimukset ja julkaisut

Positiivinen ravitsemusviestintä
Ravitsemushoidon ja ravitsemusterveyden edistämisen kehittäminen tutkimuksen avulla

Johtava ravitsemusterapeutti johtaa ja koordinoi ravitsemusyksikön tuottamien palvelujen suunnittelua, toteuttamista ja kehittämistä ja vastaa ravitsemusterapeuttien työn toteutumisesta alueella

PHHYKY:n ravitsemusterapeutit

Aiemmin hajasijoitettuna

TESA/Medisiininen/ sisätautipltk

1. Hirviniemi Päivi
2. Hostila Hanna
3. Puustinen Marjaana
4. Liukkonen Tarja
5. Piironen Henna
6. Valve Raisa

TESA/ th avovastaanotto/avosh

1. Räisänen Sari

TESA/Medisiininen/lastentautienpltk/

1. Hakala Jenna

TESA/Kehittäminen ja te/Hyvinvoinnin edistäminen

1. Päätaalo Anna

Ikäkunto/Kuntoutus/Kuntoutuskeskus

1. Varjonen Anu

NYKYTILA 1.1.2020 -

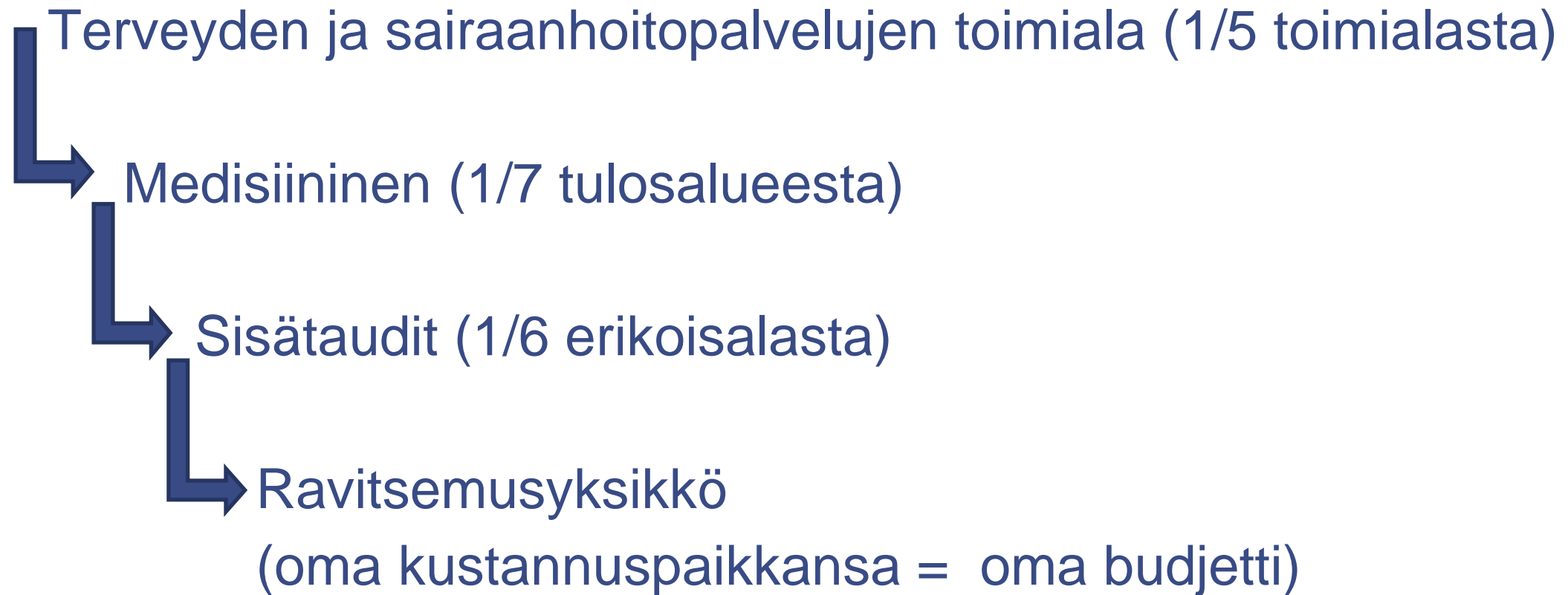
Ravitsemusyksikkö

1 johtava ravitsemusterapeutti
9 ravitsemusterapeuttia

+ 1 (2021- alkaen Mona Kaulio)
+ 1 (40% 2022 alkaen Katariina Kovanen)
+ 1 hanketyöntekijä TtM Johanna Puttonen

+ Heinolan kaupungin ravitsemusterapeutti (ei vielä ravitsemusyksikön työntekijä)

Ravitsemusyksikkö organisatorisesti Päijät-Sotessa



Ravitsemusyksikön väki kehittämispäivässä 2021



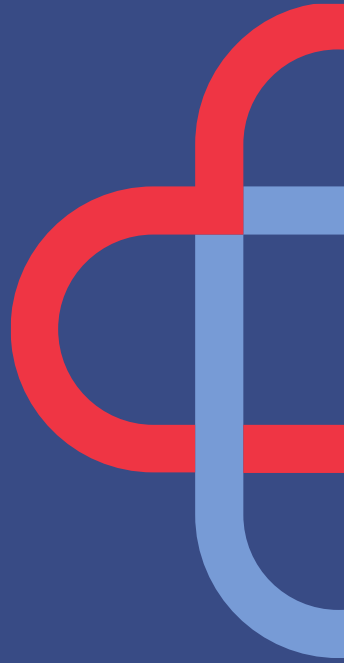
Ravitsemuksen tukirankoina mm.

- Ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelma
 - 2021-2025 (ensimmäinen oli vuosille 2015-2020)
 - <https://paijat-sote.fi/ela-hyvin/ravitsemus/tukea-ammattilaisille/>
 - Linkitetty alueellisiin ja kuntien hyvinvointisuunnitelmiin
 - Ravitsemusterveyden edistämisen työryhmä
- Olemme näkyvillä – myös somessa
- Ylimmän johdon ja lähiesimiesten tuki
- Muiden ammattilaisten tuki
- Ravitsemusterapeuttien verkostoituminen ”omissa lähityöyhteisöissään”
- Vahva verkostoituminen muuallakin kuin sotessa

Mitä olemme yhdessä saaneet aikaan mm.

- Muutoksille myönteinen, innostava ja kannustava ilmapiiri
- Sovitut työnjaot ja työparit
- Palvelupyyntökriteerit ravitsemusterapiaan yhtymän intrassa
- Palvelujen laajennus perustasolle
- Ryhmät, ryhmävastaanotot, etävastaanotot
- Yhteisvastaanottoja muiden ammattilaisten kanssa
- Tekstiviestimuistutus sovitusta vastaanottoajasta
- Potilaskortit eli ravitsemusterapeutin toimintakortit
- Yhteistyötä alueen muiden kuin sote-toimijoiden kanssa mm. liikuntaneuvojat
- Päijät-Soten ravitsemusterapeutit Facebookissa ja Instagramissa

Miten olemme päässeet nykytilaan?



Pari huomiota

1. Emme ole tehneet resurssitarvekyselyä
2. Tarve perusteltu kuntalaisten terveys/sairaushaasteilla ja olemassa olevilla ravitsemusterapeuttiresursseilla/niiden puutteella

Perusteluja ravitsemusyksikölle

- Palvelut integroidaan terveyden edistämisen sekä perus- ja erityistason osalta
- Resurssit kohdennetaan koordinoitusti sinne, missä niitä tarvitaan
- Palvelut tuotetaan tasalaatuisesti, tasa-arvoisesti ja joustavasti alueen asukkaille ja ammattilaisille tarpeen mukaan
- Ravitsemushoitoa ja ravitsemusterveyden edistämistä kehitetään aktiivisesti
- Ravitsemusasiantuntemusta hyödynnetään laaja-alaisesti
- Ravitsemus saadaan näkyvämmäksi alueella
- Ravitsemusterapia ja ruokapalveluosaaminen tukevat sisällöllisesti toisiaan
- Yhteistyö vahvistuu eri ammattilaisten ja tahojen kanssa

Ravitsemukseen kannattaa panostaa

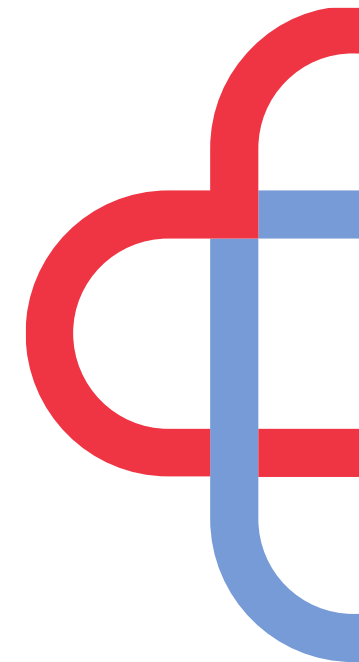
Ravitsemusterveyden edistäminen

- Sairauksien ennaltaehkäiseminen ja toimintakyvyn ylläpito on edullisinta hoitoa
- Ravitsemusterveyden edistäminen on osa moniammatillista terveydenedistämisen kokonaisuutta: hyvä ravitsemus on terveyden ja hyvinvoinnin perusta
- Joukkoruokailu kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja tarjoamalla kaikille mahdollisuuden syödä terveellisesti
- Päijäthämäläiset ikääntyvät ja hoivantarve kasvaa ravitsemuksen osalta
- Ravitsemusterapeutti tukee asiantuntemuksellaan alueen kuntia ja maakuntaa ravitsemusterveyden edistämistyössä

Ravitsemukseen kannattaa panostaa

Potilasohjaus

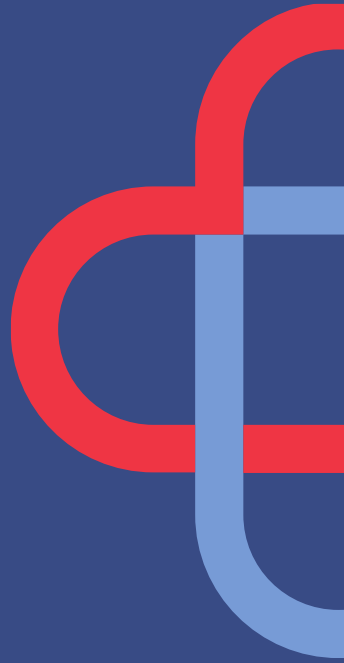
- Laadukas ja oikea-aikainen ravitsemushoito osana sairauksien hoitoa ja ehkäisyä vähentää kustannuksia
- Potilaan hyvä ravitsemus parantaa hoitotuloksia, lyhentää hoitajaksoja ja estää lisäsairauksia
- Potilasohjauksen lisäksi ravitsemusterapeutti tukee muita ammattilaisia potilaiden ravitsemushoidon toteuttamisessa
- Nykyresursseilla ravitsemusterapiaa saa vain pieni osa sitä tarvitsevistä päijäthämäläisistä asukkaista



Vaikuttava ravitsemushoito

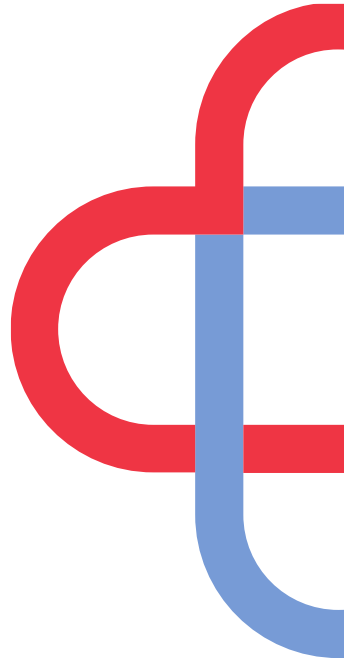
- Ikääntyneiden vajaaravitsemus
 - Huonontaa toimintakykyä, kotona asumisen mahdollisuutta
 - Lisää palvelun tarvetta
- Sairaalapotilaan vajaaravitsemus
 - Hidastaa toipumista, pitkittää sairaalajaksoa
 - Lisää riskiä uudelle sairaalajaksolle
 - Huomio myös kotiutuvan potilaan ravitsemukseen
- Huono hoitotasapaino
 - mm. diabetes, munuaissairaudet, keliakia, IBS, IBD, syömishäiriöt
- Sairauksien ehkäisy
 - mm. lihavuus, verenpaine, dyslipidemia

Tulevaisuus hyvinvointialueella



Päijät-Hämeen hyvinvointialueella

- Työmme jatkuu
- Heinolan ravitsemusterapeutti osaksi ravitsemusyksikköä
- Perusterveydenhuollossa – Harjun terveys – yhteistyön rakentaminen
- Viestiminen aluevaltuustolle, terveyden edistämisen valiokunnalle
- Yhteistyö kuntien kanssa
- Yhteistyö ruokapalveluiden kanssa
- Yhteistyö järjestöjen kanssa
- Yhteistyö koulutusorganisaatioiden kanssa



Phhyky:n ravitsemusterapeutit löytyvät

- Facebookista *Päijät-Sote, ravitsemusterapeutit*
- Instagramista *päijätsoteravitsemusterapeutit*

Meihin saa olla yhteydessä:

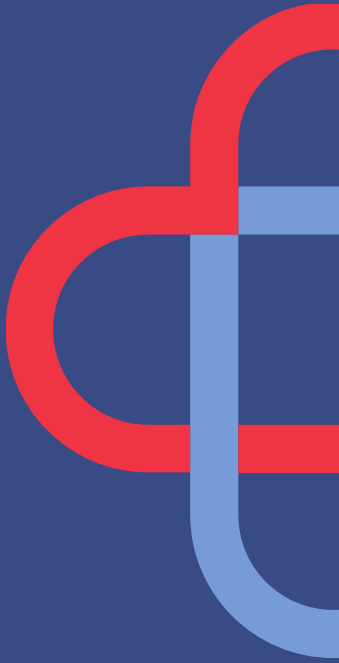
Raisa Valve, johtava ravitsemusterapeutti

p. 044 482 8055

Raisa.valve@phhyky.fi

<https://www.phhyky.fi/fi/terveyspalvelut/keskussairaala/poliklinikat/ravitsemusterapeutit/>

Kiitos!



Onnistumisen elementtejä

- **Teemme** systemaattista moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa hyvän päälle rakentaen, tukien ja kannustaen, seuraten ja arvioiden ja sitä kautta asioita yhdessä kehittäen
- **Tuemme** muita ammattilaisia ja vahvistamme heidän ravitsemusosaamistaan
- **Varmistamme** ravitsemusterapiapalvelujen saatavuuden toimimalla joustavasti toimijoiden ja asiakkaiden tarpeiden mukaan
- **Tavoitamme** suuremman joukon ravitsemusohjauksesta hyötyviä ihmisiä kehittämällä ryhmiä, ryhmävastaanottoja ja ryhmätilaisuuksia
- **Viestimme** ravitsemuksesta myönteisellä tavalla ruokailoa jakaen